

Fossa Comuna

Gurb

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Parròquia de Sant Julià Sassorba
Emplaçament A 3200 metres per pista asfaltada i camí rural de la carretera N-152a, punt quilomètric 68'400.

Coordenades:

Latitud: 41.93782
Longitud: 2.21165
UTM Est (X): 434647
UTM Nord (Y): 4643173

Classificació

Número de fitxa 08100 - 247
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1939
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref.Cad: 08099A01700058
Autoria de la fitxa Jordi Compte
Data de registre de la fitxa: dc., 16/02/2011 - 01:00

Descripció

La fossa comuna de Gurb es troba situada en un marge enclotat prop de can Cadet i del límit amb el terme municipal de Vic.

La fossa comuna de Gurb va ser exhumada i identificada els anys 2008 i 2009 per un grup de treball d'uns 30 investigadors de la UAB, de la UB, de la UPF i de l'Institut de Medicina Legal de Catalunya. Es van localitzar les restes de 13 persones, tot i que en principi es parlava de 20 cossos. Els investigadors van descobrir que no es va excavar el terreny per fer-hi la fossa i enterrar els cossos, sinó que es va aprofitar una estructura fonda del relleu del terreny. Els cossos estaven apilonats i pertanyien a homes.

Cinc dels cossos presentaven traumatisme cranioencefàlic per impactes de bala i d'altres tenien impactes a la cavitat toràcica o a les extremitats. Aquestes dades podrien ser un indicatiu sobre la causa i les circumstàncies de la seva mort. Entre els objectes recuperats, hi havia soles de sabata, dues culleres, un ganivet i alguns botons de camises o abrics. També hi havia municions com ara paquets de bales, que es pensa que portaven els mateixos soldats. També es va localitzar una ampolla de vidre amb un missatge a l'interior. Actualment la fossa conserva una creu de pedra al límit d'un petit pla cobert de vegetació.

Història

La tardor de 1938, un grup de veïns de Gavà de la darrera lleva són mobilitzats per fer treballs de manteniment a les pistes del camp d'aviació d'El Prat. Uns mesos més tard, el gener de 1939, els traslladen a defensar la línia de Manresa en els darrers intents de frenar les tropes de Franco. Des de Barcelona, marxen cap a les mines de Fígols i posteriorment cap a Vic per la carretera de Gironella.

Almenys sis dels soldats gavanencs són destinats a defensar la línia defensiva que les tropes republicanes havien muntat al voltant de Gurb (Osona), on les forces franquistes acaben d'arribar seguint un progrés imparable. Les tropes republicanes ofereixen una resistència sagnant durant uns dies, però finalment s'han de retirar. Quatre dels soldats gavanencs hi perden la vida, segons alguns testimonis, per l'impacte d'un projectil de morter.

Dos supervivents ho comuniquen a les famílies en tornar a Gavà i els indiquen el lloc on havien mort els 4 soldats. Pocs dies després, les quatre famílies es traslladen al lloc indicat, al costat de la Masia de Can Cadet. En arribar, el propietari els explica que ha carregat els soldats republicans morts en un carro i els ha enterrat aprofitant un marge al costat d'una riera. També havia recollit els objectes personals dels soldats abans d'enterrar-los, objectes que lliura a les famílies: unes espadenyes que un d'ells havia comprat abans de marxar per anar ben calçat; unes mantes i una fotografia de la filla d'un d'ells.

Posteriorment, les famílies van demanar al bisbat de Vic poder traslladar els cossos, però se'ls va denegar el permís. En canvi, es va permetre dignificar la fossa comuna amb una làpida on figuren els noms dels quatre gavanencs, làpida que encara avui assenyala l'indret on van ser inhumats amb aquest escrit: "Aquí descansen entre altres les restes de Gabriel Ivern; Antonio Olivella; José Roig i Juan Soler. Fills de Gavà (Barcelona). 1-2-1939". Des de llavors alguns familiars visiten la fossa cada any per dipositar-hi flors.

Bibliografia

Notes de premsa de la Conselleria d'Interior de la Generalitat de Catalunya, 2009.

